

28.1.2014

Dnro 5127/4/13

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Anne Kumpula

TAMPEREEN KAUPUNKI MENETTELI LAINVASTAISESTI, KUN KAUPUNGIN KIRJAAMOON TOIMITETTUA VALITUSTA EI LÄHETETTY EDELLEEN HALLINTO-OIKEUTEEN

A kanteli eduskunnan oikeusasiamiehelle 25.1.2011 toimeentulotukea koskeneen valituksensa käsittelystä. Asia koski 2.10.2006 tehtyä viranhaltijapäätöstä, johon A haki oikaisua 23.10.2006. Asia käsiteltiin Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan jaostossa 15.11.2006 (456 §, dnro SOTE:8514/ 424/2006). A jätti valituksen jaoston päätöksestä Tampereen kaupungin kirjaamoon edelleen hallinto-oikeuteen toimitettavaksi. Jostain syystä valituskirjelmää ei kuitenkaan ollut toimitettu hallinto-oikeuteen. A oli tehnyt uuden valituksen lokakuussa 2008 ja toimittanut sen sähköpostilla Tampereen kaupungin kirjaamoon. Tälläkään kertaa valitusta ei toimitettu hallinto-oikeuteen.

Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin antoi kantelun johdosta 23.4.2012 huomautuksen Tampereen kaupungin lainvastaisesta menettelystä (dnro 371/4/11). Hän piti tapahtunutta virhettä vakavana, koska se oli estänyt kantelijaa saamasta toimeentulotukiasiaansa koskeva päätös hallinto-oikeuden käsiteltäväksi. Tapahtunut virhe oli vaarantanut A:n oikeusturvan.

Päätöksessään apulaisoikeusasiamies pyysi Tampereen kaupungilta vielä 4.6.2012 mennessä selvitystä siitä, miten kantelijaa oli neuvottu ja ohjattu sen jälkeen kun oli käynyt ilmi, ettei hänen valitustaan ollut toimitettu hallinto-oikeuteen. Pyydettyä selvitystä ei toimitettu määräaikaan mennessä.

A otti uudelleen yhteyttä eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan syksyllä 2013 ja tiedusteli asiansa käsittelyn etenemisestä kysyen muun muassa, oliko hänen valituksensa mennyt hallinto-oikeuteen.

Oikeusasiamiehen kansliasta otettiin yhteyttä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, josta ilmoitettiin, ettei siellä ole ollut käsittelyssä valitusta A:n nimellä.

Tampereen kaupungilta pyydettiin uudelleen selvitystä sähköpostitse 27.11.2013. Johtavan sosiaalityöntekijän 16.12.2013 antaman selvityksen mukaan A:han ei olla oltu yhteydessä sen jälkeen, kun Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan jaosto hylkäsi 15.11.2006 tekemällään päätöksellä A:n nyt kyseessä olevasta asiasta tekemän oikaisu-vaatimuksen.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsiteltyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Hallintolain (434/2003) 7 §:n mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 46 §:n 1 momentin mukaan muutosta kunnan toimeentulotuesta vastaavan toimielimen päätökseen haetaan valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitus voidaan antaa sanottuna aikana myös päätöksen tehneelle toimielimelle, jonka tulee oman lausuntonsa ohella toimittaa se hallinto-oikeudelle.

Saadun selvityksen perusteella näyttäisi siltä, että A:n Tampereen kaupungin kirjaamoon toimittama valitusasiakirja on jäänyt edelleen toimittamatta hallinto-oikeudelle, eikä asiaa ole selvitetty A:n kanssa, vaikka valitusasian käsittelyssä tapahtunut virhe on tullut kantelun myötä Tampereen kaupungin tietoon. Mielestäni Tampereen kaupungin olisi viimeistään apulaisoikeusasiamiehen päätöksen 23.4.2012 jälkeen tullut ryhtyä kiireellisiin toimenpiteisiin lainvastaisen menettelynsä korjaamiseksi. Saadusta selvityksestä ei ilmene, että se olisi millään tavoin ottanut vastuuta lainvastaisesta menettelystä ja pyrkinyt palauttamaan kantelijan luottamusta toimintaansa.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain (197/2002) 11 §:n 1 momentin mukaan oikeusasiamies voi laillisuusvalvontaansa kuuluvassa asiassa tehdä toimivaltaiselle viranomaiselle esityksen tapahtuneen virheen oikaisemiseksi tai epäkohdan korjaamiseksi. Oikeusasiamiehen ratkaisukäytännössä on myös katsottu, että oikeusasiamies voi perusoikeuksien valvontatehtävänsä puitteissa tehdä perusoikeuksien loukkausten johdosta hyvitysesityksiä laillisuusvalvontaansa kuuluville tahoille.

Apulaisoikeusasiamies pyysi eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 11 §:n 1 momenttiin viitaten Tampereen kaupunkia arvioimaan, voisiko edellä kuvattu Tampereen kaupungin virheellinen menettely olla soviteltavissa keskinäisin keskusteluin kantelijan kanssa, ja esimerkiksi sopimalla kantelijan kanssa hyvityksestä. Apulaisoikeusasiamiehen mielestä Tampereen kaupungin tulisi jollakin tavalla hyvittää A:lle muutoksenhakuoikeuden loukkaamisesta aiheuttamansa haitta ja vaiva.

Jos sovittelussa onnistutaan, apulaisoikeusasiamies pyysi ilmoittamaan siitä ja sovittelun tuloksesta oikeusasiamiehelle.

Muussa tapauksessa apulaisoikeusasiamies pyysi, että Tampereen kaupunki toimittaa oikeusasiamiehelle kantelun tutkimiseksi tarvittavan selvityksen ja antaa lausuntonsa asiassa.

Apulaisoikeusasiamies pyysi lähettämään mahdollisen ilmoituksen sovittelun tuloksesta tai vaihtoehtoisesti kantelun tutkimiseksi tarvittavan selvityksen ja lausunnon sekä palauttamaan asiakirjat viimeistään 31.3.2014.

Tampereen kaupunki toimitti apulaisoikeusasiamiehelle 27.3.2014 tiedoksi kantelijalle osoitetun sovintoesityksen, jonka kantelija oli allekirjoituksellaan hyväksynyt. Tampereen kaupunki pyysi tapahtunutta anteeksi, ja maksoi kantelijalle lisäksi lainvastaisen menettelyn hyvityksenä 2 100 euroa. Sovintoesityksessä käsiteltiin myös niitä toimia, joilla Tampereen kaupunki pyrkii jatkossa turvaamaan oikaisuvaatimusten ja kanteluiden asianmukaisen käsittelyn. Apulaisoikeusasiamies piti Tampereen kaupungin toimenpiteitä asiassa riittävinä, eikä asia antanut hänelle enää saadun selvityksen jälkeen aihetta toimenpiteisiin.